

Balua jaka Pauli kwa Akolosai Ulongulelu

Balua jaka Pauli kwa Akolosai jaandikwi nu ntumi Pauli. Linga mulipungu 1:1. Kuwesikana jwaandiki balua heji kipindi pa jwabii mu ligelesa ku Loma mu saka sa 60 baada jukusaliwa Kilisitu. Akolosai pamu na Aepesu na Pilimoni biikema balua yukuligelesa toka Pauli pajwiandika pajwabi mu ligelesa. Jwaandika balua kujenda kulikundi la bandu ba bunhobale Kilisitu baabi ku kolosai. Pauli ngasejwaanzisi likundi la bandu ba bunhobale Kilisitu baabi ku Kolosai ngati hejuandiki mu lipungu la 2:1, lakini pangi jwasindwa kuhenge kasi lihengu heli. Kuwesikana ana Aepesu baanza likundi lukunhobale Sapanga toka pajwabi ku Kolosai.

Pauli Jwalakalia mabole giisoli kulikundi la bandu ba bunhobale Kilisitu ku Kolosai. Jwaandika balua yingipi kulongale haga. Kuwesikana kolakola kwabi na bandu babunpwata Kilisitu biki Yaudi babalenga kwaalasimisa bandu bangi babumpwata Kilisitu kupwata malagalaki ga Ayaudi gili Laganu la mwandi, hasa kuseku jandu. Pauli juandika kupwaga Kuba mpwasi waka Kilisitu nga mbaka ukuba na sindo au kuba na mundu jonge ila kumpata Kilisitu mweni pena ili kujetakewa na Sapanga. Linga lipungu la 1:15-20. Na mabole gegala gakubika galongale sababu jikimundu yanga na mana. Linga lipungu la 2:8.

Gagabii nkati:

Pauli jutumbuli balua sukulamuki likundi la bandu ba bunhobale Kilisitu baabi ku Kolosai. Linga mulipungu la 1:1-2

Alapu juandika kuhusu ukolongu waka Kilisitu hasa hejuhenge lihengu mabole giisoli ku Kolosai. Linga mulipungu la 1:3-3:4

Ngati heibii balua yaka Pauli yengi, jutumii balua nusu ya balua hei jupia mabole ga kuba na maisha gasapi gikikilisitu. Linga lipungu la 3:5-4:6

Pauli jujomule kwa salamu na mabolee ga kuba tayali kwaatembale makundi bandu bangi ba bunhobale Kilisitu. Linga mulipungu la 4:7-18.

¹ Nepani Pauli, ntumi waka Kilisitu Yesu ku upali waka Sapanga nundongu witu Timoti.

² Tunhandaki mwanganya mwa bandu baka Sapanga ku Kolosai hoku, mwalongu bitu monhobaleka mukujongana na Kilisitu.

Tundobe wamboni waka Sapanga nu lukwali kuhuma kwaka Sapanga Atati bitu.

Kusengu Sapanga

³ Masoba goha tunsengu Sapanga, Atati baka Bambu witu Yesu Kilisitu, kipindi patundobe mwanganya.

⁴ Ndaba tujowini emunhobale Kilisitu Yesu emmbii nu upali kwa bandu boka baka Sapanga.

⁵ Kuhobale kwinu nu upali winu utumbuli waki guhuma mu mahobale gabumbeki kunani kwaka Sapanga. Mwatumbuliya kujowane kuhobale

hoku kipindi pa bundandila malobi ga sakaka gala gi Lijambu la Amboni.

⁶ Lijambu la Amboni heli lunhiki mwanganya nukueene kundema kwoti nukuleta mbengalelu yingipi, ngati ekwahengika kwinu mwanganya tumbuka lisoba lela pamwajowana wamboni waka Sapanga nu kugumanya egubi wa sakaka.

⁷ Mwiliboliki wamboni waka Sapanga kuhuma kwaka Epapila, ntumisi nznzitu jotumpai, jombi ntumisi jojuhobaleka jojuhenga lihengu laka Kil-isitu ndaba jinu.

⁸ Jombi jutupwagi twepani lijambu lu upali winu lejumpeki Loho.

⁹ Kwa ndaba heji tundobe kila lisoba tumbuka patwapata majambu ginu. Tundoba Sapanga junhenga mwanganya mugamanya gajagapala mweni kwa malangu nu umanyi gojutupeki Loho jaka Sapanga.

¹⁰ Ndi pamwiwesa kutama ngati ejupala Bambu nu kuhenga kila lisoba ga gundengane jombi. Kutama kwinu kuibiya mahengu ga amboni ga kila namuna na mwijonzukika kukola kupete kumanya Sapanga.

¹¹ Nunndoba Sapanga jumpekiya makili ku uwesu waki nkolongu ili nhwesa kuba ngangan-ganga mu kuhinakali kila sindu.

¹² Sukutogule mwaasengula Atati ba bunhwe-sisi mwanganya kuba na pandu pinu mu majambu gala ga jaabeki bandu baki mu ukolongu gu unang'anu.

¹³ Jombi jutuokwi mwa makili ga lwii, nukutu-jingisa sapi mu ukolongu waka Mwana joampai.

¹⁴ Kwi indela jaki jombi jutukombwi, yani mahakau gitu tutei kulekakewa.

Kilisitu ni lihengu laki

¹⁵ Kilisitu ndi lilenganu laka Sapanga jwanga kubonikana, najombi jwakwanza kubelekwa jwabii kabula ya hindu yoka yeabombiki.

¹⁶ Ndaba kupete jombi hindu yoka yatenda kubombeka, kila sindu pundema nu kunani kwaka Sapanga, hindu yeibonikana na yanga kubonikana. Iumbi i kiloho yana makili ibia aka bambu au aka kilongosi au aka akolongu baabi nu uwesu. Yoti yabombika kupete jombi na kwa ndaba jaki.

¹⁷ Jombi jabii kabula ja hindu yoti, nu kupete jombi hindu yoka ikamulana pamu.

¹⁸ Najombi ndi kimutu sa nhyega jaki yani ndi likundi la bandu ba bunhobale Kilisitu; jombi ndi utumbuli, jojatumbuliya kusaliwa, jobunhyoa kuhuma kwa bandu bawii, ili jubiya na napwasi ju utumbuli kwa hindu yoka.

¹⁹ Ndaba Sapanga jukupai usapanga waki woti gubiya nkati Kilisitu.

²⁰ Kupete mwana waki hindu yoti yajonganiswa na Sapanga: na kwa mwai waki punsalaba jatenda lukwali, na hindu yoti yu pundema na kunani kwaka Sapanga.

²¹ Puutumbuli mwanganya mwabii kutali na Sapanga na mwakabii mwabaja baki ndaba ja mawasu ginu giliya na mahengu ginu giliyaa.

²² Lakini henu, kupete kuwa kwaka Mwana jojatama pani pundema, Sapanga jaajonganisa na-

jombi ili jaabeka palongi jaki, koni mmbii mwaa sapi na sanga kihakau.

²³ Lakini mpalika kuendale kutama mu kuhobale kokubii mu nsingi gogubii nganganga, wala mwijetake kunyukwanyukwa nu kuboka mu kunhobale kompatiki kipindi pa mwajoana Lijambu la Amboni. Nepani Pauli mii nu ntumisi wi Lijambu la Amboni heli lelilandiwi kwa kila mundu pundema pani.

Lihengu laka Pauli kwa bandu babuhobale Kilisitu

²⁴ Henu ndogule kung'alika ndaba jinu, ndaba kwa mang'aliku gangu pu nndema pani, nyangati kutwelake sekipongwi sela mu mang'aliku gaka Kilisitu ndaba ja nhyega jaki yani likundi la bandu ba bunhobale kilisitu.

²⁵ Nane amekiki kuba mtumisi wa bandu ba bunhobale Kilisitu kulengana nu mpangu waka Sapanga, mpangu we hogu jambekiya ili numpekiya mwanganya Lijambu la Amboni lelitweli.

²⁶ Sili jenze jabiya jihihiki kwa yaka hingi ni ibeleku hingi ya bandu boti yeipetiki lakini henu jiyekuliwi kwa bandu baki.

²⁷ Sapanga jupai kwaamanyisa haba sili je heji hejibii ngolongu na ja sapi jejieni kwa bandu banga Ayaudi, na sili jeheji ndi jenze. Kilisitu jubii nkati jinu, ni lijambu le heli lilangi mwanganya mwibiya mu ulumbi waka Sapanga.

²⁸ Kwa ndaba heji tunndandi Kilisitu kwa bandu boka, koni tunndakali kila mundu nu kummbola

kila mundu kwa malangu goka ili tuwesa kundeta kila jumu palongi jaka Sapanga koni jukoliki mu kujongana ni Kilisitu.

²⁹ Ndaba ji lijambu lende nepani henga lihengu sukukasana koni ndumi makili gaka Kilisitu gaghenga lihengu nkati jangu.

2

¹ Mbala mmanya enhenga lihengu ngani ndaba jinu, kwa bandu baabii ku Laodikea na ndaba ja boha bangakuwai kumona nepani kwa mihu gabu.

² Henga hela ili mioju jabu jipoliswa nu kujonganiswa pamu nu upali ili apata kuelewa kwoti goguletwa nuumanyi wa sakaka. Hapa ndi pabajimanya sili jaka Sapanga jejuje ndi Kilisitu.

³ Nkati jaki malangu nu umanyi gahihiki homu.

⁴ Henu numpwagi, mwijetake kunkongwa na mundu jokapi kwa malobi gisoli hata ngati gukukolo ngani.

⁵ Ndaba hata ngati nepani mi kutali nu mban-ganya kwa nhyega, lakini mi pamu na mwan-ganya kwa loho, na ndogule kubona enhenga mahengu ginu kwi indela ja sapi na hemunhobale Kilisitu su ukamilipu.

Maisha ga sakaka mu kujongana ni Kilisitu

⁶ Henu ndaba munzetaki Kilisitu kuba Bambu, nala nhendaliya kutama koni nzongini najombi.

⁷ Mmbiya ni mikega nkati jaki, mulisenga panani jaki nngangamala mu kuhobale ngati emwaboliswa. Mmbiya monsengu ngamaa.

⁸ Nndingaliya, mundu jwanhoa kwa mabole matopu giisoli ga malangu gikimundu, gaguge utumbuli waki ndi mabole gaajopiki kwa bandu na gi ilombu yeilongosa mu nndema, na nga mweni Kilisitu!

⁹ Ndaba usapanga woti waka Sapanga gubii nkati ja nhyega jaka Kilisitu,

¹⁰ nanamu bumpeki womi woti mu kujongana ni Kilisitu. Najombi jubii panani ja makili goti gi kiloho gagalongosa na kunani ja bunu uwesu boti.

¹¹ Sukujongana ni Kilisitu mwanganya busekula jandu, lakini nga kuseku jandu kokuhengwa na bandu, ila kokuhengwa ni Kilisitu mweni, kuseku jandu kokuhusu kugombulewa kuhuma ku umundu wa mahakau.

¹² Ndaba pabumbatisa buntaga pamu ni Kilisitu, nu kupete ubatisu bunhyoa pamu najombi su kuhobale makili gaka Sapanga jojuwe anhyoha Kilisitu kuhuma kwa bandu bawii.

¹³ Pamwandi pala, mwanganya mwabiya mkuiki ndaba ja makosa ginu na ndaba nhyega jii jabii ju umundu wa mahakau. Lakini Sapanga jumpeki mwanganya womi pamu ni Kilisitu. Sapanga jutulekaki mahakau gitu goka,

¹⁴ japuta likalatasi la madeni gitu gababiya atenda kutulaja pamu na malagalaki gaki, nukuputa su kulikomangale punsalaba.

¹⁵ Punsalaba jepala Kilisitu jaanyaga makili gi ilombu yeilongosa naka akolungu bi ilombu, ja-henga kuba sindu siyoni pangwendu sakaahin-galita ngati bandu babaakamwi mu sapwali jaki kulangi jombi jaawesiki.

¹⁶ Ndienu mwijetake kumpeke malagalaki na

mundu jokapi kupete posu au hinywaji, masoba ga tipati au tipati jukubonikana kwa mwehi au Lisoba lu Kupomulela.

¹⁷ Yenze yabii kihilu sa majambu gagiihika, lakini usakaka weni ubii nkati jaka Kilisitu.

¹⁸ Mwijetake kutemuliwa na mundu jokapi jojulipai kuba jwa amboni ndaba ju uyekuli gojugubweni kajika na jojuhingamaki kulihulu kwanga kwa sakaka na kwaagungamali atumi baka Sapanga bu kunani. Mundu ngati hoju jubii nng'ang'a ndaba ja mwasu gaki gi kimundu,

¹⁹ jilibangwi ni Kilisitu jojubii kimutu sa nhyega heji. Pai ju ulongosi waka Kilisitu, nhyega joka bi-jilea nu kujonganiswa pamu ni ihungu na misipa jaki, najombi nhyega jikola ngati ejupala Sapanga.

Kuwa nu kutama pamu ni Kilisitu

²⁰ Mwanganya nhwii pamu ni Kilisitu nukugombolewa kuhuma mu makili gi ilumbu yeilongosa nndema. Boo ndaba jaki mwakona mwakatama ngati mwabandu bupundema gongone? Boo ndaba jakii nzetake mihilu ngati jenze?

²¹ “Mwiikamu senze!” “Mwiionza selase!” “Mwiigusa selase!”

²² Majambu haga goka gaalabika pagatumika pena, haga goti ndi malagalaki na mabole ga bandu pena.

²³ Sakaka malagalaki ngati haga gabonikana ngati gana malangu, kwi indela jukugungamali jebilibeki beni, na su kulihulu kwanga kwasakaka nu kulongoo nhyega su ukali, lakini ngasegabii

nu uwesu wokapi gola ukuhibalaki ndokule ya nhyega.

3

¹ Ndienu ndaba nhyokiki pamu ni Kilisitu, mwa-gataputa majambu gagabii kunani, pandu pa-jubii Kilisitu pajutemi upandi wa malele waka Sapanga.

² Nhwasaliya majambu gagabii kunani kwaka Sapanga, wala nga gupundema.

³ Ndaba mwanganya nhwii na womi winu buguhihiki pamu ni Kilisitu kwaka Sapanga.

⁴ Womi winu wa sakaka ndi Kilisitu, ni kipindi pajipitila ndi nanamu kabee pamwipitila pamu najombi mu ulumbi waki.

Kutama kwa mahakau nu kutama bila mahakau

⁵ Ndienu nkoma sokapi sekibi nkati jinu su pundema sekibii na mahakau ngati uselati nu usapu mawasu giliya nu kutokule kuliya na kutokule kuba na mali gingi kulengana nu kulum-bali imong'umong'u.

⁶ Ndaba ja majambu haga inyela yaka Sapanga ihika kwa bandu boti baakaniki sejulagalaki.

⁷ Pamwandi mwanganya kabee mtamika kulengana na majambu haga pa longoswa na haga.

⁸ Lakini henu mpalika kulekana na majambu ge haga goti. Yani inyela ngolongu na ndokule nu uliya na matonde au malobi ganga kupalika giipita hata kasokopi mu milomu jinu.

⁹ Mwiipwagani isoli mwabeti, ndaba mmboiki umundu winu wa mahakau pamu na mahengu gaki goti,

¹⁰ nukuwata umundu wanga na mahakau. Umundu we hogu guendale kulenganakewa su unyai na Sapanga, jojubii mmbombi waki, kupete lilenganu laki, ili nhwesa kummanya Sapanga sapi ngani nu kulengana najombi jojubomba umundu we hogu suunyai.

¹¹ Henu ngasejibii topauti ja Ayaudi na bandu banga Ayaudi, jojusekuliwi jandu na jwanga kunseku jandu, mbolewa na jwanga mbolewa, mtumwa na mundu jojulekakiwi. Kilisitu ndi kila sindu na jubii kwa majambu goa.

¹² Mwanganya mwa bandu baka Sapanga, jombi jumpai nukunhagu. Ndienu, mmbiya na mwoju wi hikia na mwoju uamboni nu mwoju ukulihulu na mwoju gu upoli na mwoju ukuhinakali.

¹³ Nhinakalaninya nukulekakane makosa ana jumu winu anng'ong'ateke nzaki. Mpalika kulekakane ngati Bambu ejundekakiya mwanganya.

¹⁴ Gangi ngati haga, nnzonzukiya upali, ndaba upali gulombanesa kila sindu na kuba sindu simu.

¹⁵ Nu lukwali lwaka Kilisitu lundongua nkati ja mioju jinu, ndaba ja hela mwanganya bunkemiki mmbiya mu nhyega jumu heji. Kabee mmbiya mwa bandu bu kusengu!

¹⁶ Malobi gaka Kilisitu gatama gingi nkati jinu. Mbolana nukupekiana mawasu kwa malangu goti. Nzemba nyembu yu kulumbali na nyembu yiki loho, munzembila Sapanga sukunsengu mu mioju jino.

¹⁷ Sokapi senhenga ku lilobi au ku lihengu, nhenga yoti ku lihina laka Bambu Yesu nu kun-

sengu Sapanga Atati kwii indela jaki.

Mahengu ga bandu

¹⁸ Mwakambomba mwe mwajoaniya aka alomi binu, ngati ejupala Bambu.

¹⁹ Nanamu Mwakanalomi, mwaapala akahanu bino, mwikuba mwakali kwabu.

²⁰ Mwabana, mwajoannya atati na amabu binu mu majambu goti, ndaba hela ndi ekundengane Bambu.

²¹ Mwakatati na mwakamabu, nkotuka kwaasukisa bana binu, ndaba ana mwaasukisi mwaa-henga bannzoane.

²² Mwa atumisi, mwajowaniya aka bambu binu bupundema pani mu majambu goti, nkotuka kwa ajone pe paakuba beni, ila sukunzogopa Sapanga kwa moju woti na nga sukupala kupata upali wabu pabummbona pena.

²³ Kila senhenga, nhenga kwa mwoju woti, ndaba jaka Bambu na nga kwa ndaba jaka mundu.

²⁴ Nkombuka Bambu jampekia seketule jejaabeki bandu baki. Muntumakiya Kilisitu Bambu witu!

²⁵ Jojuhenga gi liyaa bandepa kupwatana nu uliwa waki, ndaba Sapanga ngase jubagu bandu.

4

¹ Na mwaakolungu mwanganya, mwahengila atumisi binu gaamboni na gajupala Sapanga, koni nkomboka nanamu mmbii na Bambu kunani kwaka Sapanga.

Malagisu

² Mundoba Sapanga bila kukotoka, koni mmanya semukiloba pamu nu kunsengu Sapanga.

³ Ahelahe mutulobila na twepani kabee ili Sapanga jutupekiya napwasi ju kulandi malobi ga sili jaka Kilisitu. Kwa ndaba ja malobi ganandi haga nepani sajenu mii mu kipungu.

⁴ Henu nndoba ili nhwesa kulandi Iijambu la Sapi ku usakaka ngati ekupalika kulandi na kwindela jeniwesa kulonge sili je heji hotuhotu.

⁵ Mmbiya na malangu entama nukujangatana na bandu banga kunhobale Kilisitu, koni ntumii sapi kipindi sembii naku.

⁶ Malobi ginu gabiya gatweli uamboni masoba goha, gagapalika, nu mpalika kumanya namuna jukunzibu sapi kila mundu masoba goha.

Malamuki gu kujomuke

⁷ Tuntuma kwinu nndongu witu Tukiko jo-tumpai, jojuhenga lihengu na jojuhobaleka, jombi ndi ntumisi nzitu mu lihengu laka Bambu, juhika kummanyisa majambu gangu gote.

⁸ Ndienu nuntumiki kwinu ili jijisangamusa mioju jino sukumpwagi mwanganya majambu gitu.

⁹ Juhika pamu na Onesimo, nndongu witu jo-tumpai na jojuhobaleka, jojuwe nkola ndema nzi-ino. Bampwagila majambu goka gagahengeka pamba.

¹⁰ Alisitaliko joakongiki mukipungu pamu nanepani juntenda kundamuki, ahelahela Maluko nndongu waka Balunaba jutenda

kundamuki. Tayali mpatiki malagalaki gu kunzopa sapi Maluko pajiika kwinu.

¹¹ Yoshua jobunkema Yusito, najombi jutenda kundamuki. Kati ja Ayaudi bababia an hobali Kilisitu, haba ndi kajika jabu, bahenga lihengu pamu na nepani ndaba ju ukolonga waka Sapanga, baniaba ndi baanyangati ngamaa.

¹² Eapila nkola nndema nnnziinu nu ntumisi waka Kilisitu Yesu, jutenda kundamuki. Jombi jundobe ngamaa ili nnnzema nganganganga kuku kola na kuba montosane mu majambu goti gajupala Sapanga.

¹³ Nihwesa kupwaga juhenga lihengu ngamaa ndaba jinu na ndaba ja alonga buku Laodikea na alonga buku Hielapoli.

¹⁴ Luka sing'anga witu jotumpai na Dema antenda kundamu.

¹⁵ Mwalamukiya akaalongu boka buku Laodikea na Nimpa pamu na bandu ba bunhobale Kilisitu baaketangana kunyumba jaki.

¹⁶ Anansomiki balua jenze, nhakikisa jisomwa na bandu ba bunhobale Kilisitu buku Laodikea. Nanamu kabee nsoma balua jejihuma ku Laodikea.

¹⁷ Mumpwagila Alikipo, “Henga lihengu lela lejugupeki Bambu.”

¹⁸ Nepani Pauli nhandika malamuki ganga kwa maboku gangu namweti. Nkombuka nemi mwikipungu.

Uamboni waka Sapanga gubiya kwinu.

Amatengu

The New Testament in the Matengo language of Tanzania: Amatengu

copyright © 2020 The Word for the World International

Language: (Matengo)

Contributor: The Word for the World Southern Africa

The New Testament in Matengo Language.

The Word for the World

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 May 2025 from source files dated 14 May 2025

68e6beac-0abf-549f-91d7-ab33f1fb6cd4